

ЙОСИФОВА, Рашка

ПРОФ. НИКОЛАЙ КОВАЧЕВ В МОИТЕ СПОМЕНИ

През учебната 1967/68 година бях студентка в I курс, специалност българска филология във ВПИ „Братя Кирил и Методий“ (сега ВТУ). Оттогава са моите първи впечатления от проф. Николай Ковачев. В продължение на два семестъра той ни четеше лекции по езикознание. Всички ние го слушахме с интерес, тъй като проф. Н. Ковачев ни въвеждаше твърде увлекательно в иначе нелесната научна терминология, като специално внимание обръщаше на въпросите на ономастиката. За изпита по езикознание ни бяха възложени курсови работи по топонимия. Понеже материалът от родното ми село Ружинци беше вече събран, аз трябваше да опиша топонимите от съседното с. Медовница, Белоградчишко. И до днес си спомням информаторите, с които беседвах и от които научавах толкова интересни неща относно историята и местните названия на селото. Това се оказа твърде полезна задача, а и беше първият ми досег на начинаещ филолог със събирателската работа на терен. Вероятно този мой първи досег до теренното проучване е и една от причините по-късно (като асистентка на проф. М. Младенов по диалектология, а след това и като изследвач на българската книжовно-разговорната реч) да оформя за себе си твърдото убеждение, че изследователската работа трябва да започва именно от теренните проучвания.

На изпита през юни 1968 г. изкарах отлична оценка по езикознание (асистент ми беше Людвиг Селимски, сега вече професор). Това, което особено ме впечатли, е отношението на проф. Н. Ковачев към студентите, които имаха добре изпълнена курсова работа и висока оценка на изпита. В началото на втори курс той покани всички отличници на среща-

разговор, за да ни предложи участие в кръжока по ономастика. Проф. Н. Ковачев ни разказа за перспективите, които има българската ономастика, за проявите на неговите кръжочници и по този начин изрази уважението си към нас, студентите, които той отрано искаше да привлече за научна работа. Аз тогава все още не бях достатъчно ориентирана (исках да се запозная и с останалите дисциплини, изучавани в специалността) и не се записах в кръжока по ономастика. Но това, което запомних, беше сериозното отношение на проф. Н. Ковачев към кръжочната работа и търсенията на контакт със студентите. До края на следването си аз не срещнах друг преподавател, който така старателно да търси и подбира кръжочници. По-късно станах кръжочничка по съвременен български език, но това беше по моя инициатива – и защото вече знаех от проф. Н. Ковачев, че именно от кръжока започва подготовката за разработване на дипломна работа.

През 1972 г. след конкурс ме приеха като хонорувана асистентка в катедра „Езикознание“ с ръководител проф. Н. Ковачев. Като ръководител той беше спокоен и делови, а при решаване на възникващи проблеми винаги проявяваше вроденото си чувство за справедливост. Стилът му на ръководител на катедра, която отговаря за преподаването на фундаментални за филолозите науки, заслужава също така особено внимание. Проф. Н. Ковачев изискваше задължително обсъждане на цялата научна продукция (включително и на разработки за научни конференции) на членовете на катедрата – както на начинаещи, така и на утвърдени. За начинаещия специалист беше много полезно това задължително четене на всички работи – именно по този начин аз успях да изградя за себе си един строг научен критерий.

Спомням си проф. Н. Ковачев вече и като пенсионер, но все още директор на създадения от него Център по българска ономастика. Той редовно идваше в университета и винаги с уважение разговаряше със своите колеги – споделяше и научни, и лични проблеми. Проф. Н. Ковачев продължаваше да излъчва онова спокойствие и увереност на добрия човек и на добрия учен и преподавател. Именно заради тези негови качества го уважавахме и обичахме.